

95

менно съ Теннисона сѫ пѣли и други двама пѣвци, Броунингъ и Свинбърнъ, не по-малко даровити отъ овѣнчания пѣвецъ на царица Виктория; обаче английското общество страни отъ тѣхъ, както отъ Байрона и отъ Шелли. Броунингъ се губи въ мѣглата на общечовѣшките абстрактни идеи и все-свѣтовни скѣрби, а Свинбърнъ е революционеръ, политически утопистъ; тѣ сѫ неуравновѣсени, отрицатели, разрушители, тѣ беспокоїтъ и измѣжватъ. Теннисонъ съ своя култъ на семействия животъ, съ своя общественъ консерватизъмъ, съ уравновѣсеността на своя душевенъ миръ, съ своите любови къмъ хубостъта на формата, съ една дума, съ своята порядъчностъ не може да се не хареса на благоразумни хора, които въ поезията дирѣятъ само успокоение и наслада. Само такива хора могатъ да създадатъ популярностъ на единъ поетъ. Творенията на по-прѣди поменатите поети приличатъ на диви гори, гдѣто дѣрвесата растѣтъ на свобода, гдѣто пѣтеките се виждатъ и губятъ ту прѣзъ каменисти, ту прѣзъ мочорливи мѣста, гдѣто цвѣтиятъ хубави и нехубави цвѣти, гдѣто въздухътъ е свѣжъ. Благоразумните хора не обичатъ разходки по такива песигурни мѣста. Тѣмъ сѫ драги общественниятѣ градини, гдѣто нѣма стрѣмни пѣтеки, а прави угладени алеи, гдѣто дѣрвесата сѫ подстригани, гдѣто не цвѣтиятъ току тѣй какви да е цвѣти, гдѣто отъ проходящите натруфени госпожи и господа лѣхтиятъ разнообразни парфюми. Послѣдната категория любители на поезията създаватъ популярностъта на поета. Тѣ съставляватъ голѣмата частъ отъ тѣлпата, която придръжава неговите бренни останки къмъ гроба. Къмъ тѣхъ се присъединяватъ и онѣзи дѣйствителни цѣнители на искуството, които знаютъ да цѣнятъ произведенията на художника, не защото виждатъ изказано въ тѣхъ своето *credo*, а отъ благоговѣние прѣдъ гения.

Единъ отъ тия цѣнители е и великиятъ старецъ Гладстонъ. Прѣзъ 1882 г. нему и на Теннисона, населението на Киркванъ устроиа блѣскаво посрѣданье, и въ отговоръ на привѣтственниятѣ рѣчи, Гладстонъ, като вѣщъ ораторъ, поема думата. Неговата рѣчъ е апoteозъ на Теннисона, както и вѣобще на поета. Той завѣршиа съ слѣдните думи: „Теннисоновата дѣятелностъ съвпада, по врѣме, тѣкмо съ моята; но тя спада въ по-висшитѣ сфери на човѣшката дѣятелностъ. Неговата работа е по-трайна. Наша длѣжностъ — длѣжностъ на политическитѣ дѣйци е да говоримъ; но ду-